

Porteføljestyret for muliggjørende teknologier

Godkjent referat

Møte 1/2022

Dato 26. januar 2022, kl. 12.30-15.30

Sted Digitalt møte, Zoom

Til stede: Geir Øien (leder)
Heidi Austlid
Nuria Espallargas
Ellen-Marie Forsberg (til kl. 14)
Marianne Fyhn
Rita Glenne
Lars Holden
Stephen McAdam
Eivind Valen

Forfall: Karoline Schjetne og Shahzad Rana

Observatører: Finn-Hugo Markussen, KD; Espen Kristoffersen, KMD; May-Kristin Ensrud, JD; Åse Wahl Gunderson, FD.

Til stede fra andre porteføljestyrer (sak 07/22):

PS Livsvitenskap: Øyvind Fylling-Jensen og Inge Jonassen.

PS Naturvitenskap og teknologi: Eva Sørensen (leder), Bo Wahlberg og Odd Arne Lorentsen.

PS Humaniora og samfunnsvitenskap: Camilla Serck-Hanssen (leder) og Jill Walker Rettberg.

Til stede fra Forskningsrådet:

Hilde Erlandsen, Vidar Skagestad, André Fossen Mlonyeni, Aase M. Hundere, Inderjit S. Marjara, Helge Rynning, Cecilie A. Mathiesen og Trine Paus.

I sak 07/22 deltok også Anne Kjersti Fahlvik, Petter Helgesen, Johannes W. Løvhaug, Line Grønning Wang, Harald Holm Simonsen, Christian Lund og Sunniva Brandtzæg.

Sak PSTEKNO 01/22

Godkjenning av saklisten

Saksdokument: Sakliste.

Styret hadde ingen kommentarer til saklisten.

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak PSTEKNO 02/22

Godkjente referater

Saksdokument: Saksfremlegg med to vedlegg: 1. Godkjent referat fra møte PSTEKNO 6/2021 og 2. Godkjent referat investeringer i møte PSTEKNO 6/2021.

Styret hadde ingen spørsmål til referatene.

Vedtak: *Styret tar godkjent referat og investeringsreferat fra møte PSTEKNO 6/2021 til etterretning.*

Sak PSTEKNO 03/21

Spørsmål om habilitet

Saksdokument: Saksfremlegg som redegjør for prinsippene for habilitetsvurdering.

Styret diskuterte sin habilitet i vedtakssakene i møtet.

Vedtak:

Marianne Fyhn, Nuria Espallargas og Eivind Valen er inhabile i sak PSTEKNO 05.1/22 og forlater møtet under behandlingen av denne saken. Lars Holden er inhabil for FP-søknad 331789 i samme sak og forlater møtet dersom styret ønsker å diskutere allerede vedtatte prinsipper for rangering mellom søknader og/eller terskelverdier for bevilgning og avslag en bloc.

Det ble ikke meldt inhabilitet i noen av de øvrige sakene i møtet.

Sak PSTEKNO 04/22

Orienteringer

Det var ingen saker til orientering.

Sak PSTEKNO 05/22

Bevilgningsaker

Sak PSTEKNO 05.1/22 TEKNOKONVERGENS – Bevilgning FP og KSP

Saksdokument: Saksfremlegg med fire vedlegg: 1. Innstillingsdokumenter FP, 2. Innstillingsdokumenter KSP, 3. Liste FP-søknader med karakter 7 eller 6 i samlet vurdering og 4. Liste KSP-søknader med karakter 7 eller 6 i samlet vurdering.

Porteføljestyrets behandling av saken er redegjort for i eget investeringsreferat.

Sak PSTEKNO 06/22

IKTPLUSS – Oppsummering og resultater fra utlysningen med løpende søknadsfrist

Saksdokument: Saksfremlegg som omtaler presentasjonen som skal holdes i møtet.

Siden mars 2020 har Forskningsrådet lyst ut samarbeidsprosjekter (KSP) innenfor temaet kunstig intelligens, robotikk og autonomi med tilhørende systemer (KIRA). Utlysningen har løpende søknadsfrist, og fra oktober 2020 inkluderer den også temaet digital sikkerhet. Alle søknader som vurderes til hovedkarakter 7 eller 6 av ekspertpanel, får automatisk finansiering. Alle andre søknader avslås.

Administrasjonen presenterte statistikk som viser at det er behandlet 93 søknader: 87 KIRA-søknader, 3 søknader innenfor digital sikkerhet og 3 søknader som kombinerer de to temaene. Det er bevilget 24 søknader så langt, hvorav 22 KIRA-prosjekter og 2 prosjekter som kombinerer KIRA og digital sikkerhet. Samlet bevilgning er 286 mill. kroner. Av 21 søknader som ble trukket/avvist før søknadsbehandling, har over halvparten sendt inn ny søknad etter et halvt år.

Samfunnsikkerhet er et tverrgående tema som inngår i flere av prosjektene. Andre fremtredende temaer er hav, helse, energi og transport. Kunstig intelligens (KI) dominerer porteføljen og nesten halvparten av prosjektene er rene KI-prosjekter som ligger nært opp

til teori- og metodeutvikling, mens resten er rettet inn mot teknologiområder som gjør dem mer operative og industrielle. NTNU har flest innvilgede prosjekter, etterfulgt av SINTEF, NR og TØI.

Styret takket for presentasjon og ga uttrykk for at det var litt overraskende at det ikke var mer digital sikkerhet i denne porteføljen. Det ble sagt forklaringen kan være at KI-miljøene er større enn miljøene innenfor digital sikkerhet, og at dette blant annet skyldes at Forskningsrådets siden 2015 har prioritert å bygge KI-volum. En annen forklaring kan være at den store oppmerksomheten om KI de siste årene har tatt fokus bort fra sikkerhet.

Vedtak: *Styret tar saken til orientering.*

Sak PSTEKNO 07/22

Dialog med andre porteføljestyre

Saksdokument: Saksfremlegg med tre vedlegg: 1. Utkast til revidert porteføljeplan for livsvitenskap, 2. Utkast til revidert porteføljeplan for naturvitenskap og teknologi og 3. Utkast til revidert porteføljeplan for humaniora og samfunnsvitenskap.

Porteføljestyret gjennomførte separate dialogmøter à 30 minutter med representanter for de tre fagporteføljestyrene. Hvert møte ble innledet med en kort presentasjon av de to porteføljene, grenseflatene mellom dem og mål og prioriteringer som er løftet frem i porteføljeplanene.

I dialogen med Porteføljestyret for livsvitenskap ble det vist til at LV-porteføljen er innrettet mot excellence, mens MT-porteføljen er innrettet mot anvendelse, og at porteføljenes tilnærming til tematiske utfordringer, som f.eks. helse, derfor er ulik. Sentrale begreper defineres også forskjellig og styrene bruker ulike ord og setter ulike merkelapper på de samme tingene. Det ble nevnt at tyngdepunktet i LV-porteføljen ligger på et lavere TRL-nivå enn MT-porteføljens, og potensialet i å lage en tydeligere verdikjede (økosystem) ble påpekt. Behovet for metodeutvikling innenfor bioteknologi ble også diskutert, herunder utfordringene som prosjekter innenfor metodeutvikling, som er på et lavt TRL-nivå, har når det gjelder å vinne frem i konkurransen om LV-midler.

Dialogen med Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi ble innledet med refleksjoner rundt faglig overlapp og likheten mellom porteføljene. Det ble vist til at vurdering av kvalitet opp mot verdiskaping kan være utfordrende, men at styrene utfyller hverandre ved at det ene fokuserer på excellence og grunnleggende forskning, mens det andre fokuserer på forvaltningen av Forskningsrådets strategiske satsing på IKT, nano- og bioteknologi og konvergens. Det ble understreket at det å bli kjent og få kunnskap om hverandre er en verdi i seg selv. Samhandlingsflatene er der, spørsmålet er mer hvordan et samarbeid bør innrettes. Avslutningsvis ble det vist til en generell bekymring i FoU-miljøene for at lave basisbevilgninger vil svekke institusjonenes kompetanse og kapasitet på lang sikt, og at det derfor

er viktig med god koordinering og samkjøring nasjonalt og mellom Norge og EU.

Dialogen med Porteføljestyret for humaniora og samfunnsvitenskap hadde fokus på hvordan humaniora kan bli bedre integrert i teknologiutvikling. Mobilisering gjennom linjen i FoU-institusjonene, bruke styremedlemmenes egne nettverk og felles webseminarer ble lansert som aktuelle tiltak. Det ble også kommentert at RRI-begrepet bør åpnes opp, slik at det blir mer tilgjengelig og forståelig i humsam-miljøene. Det kom også forslag om å nedsette et lite utvalg med medlemmer fra de to styrene til å fortsette diskusjonen om hvordan og hvem man bør mobilisere.

Vedtak: *Porteføljestyret tar diskusjonene og innspillene i dialogmøtene med seg i sitt videre arbeid og anmoder fagporteføljestyrene om å gjøre det samme.*

Sak PSTEKNO 08/22

Eventuelt

Styreleder informerte om at han vil ta direkte kontakt med hvert styremedlem for å få den enkeltes refleksjoner rundt styrearbeidet.

Sak PSTEKNO 09/22

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Forslag til vedtaksprotokoll ble gjennomgått i møtet.

Vedtak: *Porteføljestyret godkjenner protokollen og gir samtidig styreleder fullmakt til å justere vedtaket i sak 07/22 hvis utfallet av dialogmøtene tilsier et behov for dette.*

Sak PSTEKNO 10/22

Åpen refleksjon og evaluering av møtet

Ikke gjennomført.

Sak PSTEKNO 11/22

Styrets eget møte

Ikke gjennomført.